

Til:
Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Dokka 27.02.2017

Fra:
Stiftelsen Rettferd for taperne
Storgata 26
2870 Dokka

Høringsuttalelse – NOU 2016:9 Rettferdig og forutsigbar - Voldsskadeerstatning

Stiftelsen Rettferd for taperne, Foreningen Mobbing i Skolen og OdinStiftelsen oversender her en felles høringsuttalelse til NOU 2016:9 Rettferdig og forutsigbar – Voldsskadeerstatning.

OdinStiftelsen, Foreningen Mobbing i Skolen og Stiftelsen Rettferd for taperne ønsker i denne høringsuttalelsen å rette fokus mot avsnittet knyttet til mobbing i NOU 2016:9. I forslag til ny voldsskadeerstatning vil alvorlig mobbing, i form av verbale krenkelser og utestengelser, falle utenfor ordningen. Mobbing som inneholder elementer av vold, og omfattes av straffebestemmelser i kapittel 25, vil selvfølgelig falle innenfor voldsoffererstatningsloven § 1. (se side 81-82 i NOU 2016: 9).

Vi er alle kjent med at mobbing har fått vesentlig oppmerksomhet i inneværende stortingsperiode. Regjeringen skal ha ros for godt fokus på utfordringen med mobbing, spesielt i forhold til forebyggende arbeid. Likevel er det fortsatt store utfordringer knyttet til dette – og da særlig knyttet til etterarbeidet for personer som har opplevd alvorlig mobbing. Foreningen Mobbing i Skolen, Stiftelsen Rettferd for taperne og OdinStiftelsen er i fellesskap av den oppfatning at alvorlig mobbing også må omfattes av en oppreisningsordning. I dag er psykisk alvorlig mobbing mer eller mindre utelatt fra eksisterende og foreslåtte offentlige oppreisningsordninger (ansvarlig departement i parentes):

- Rettferdsvederlagsordningen (tidligere kalt billighetserstatningsordningen) sier tydelig at man i utgangspunktet ikke gir rettferdsvederlag for mobbing. Det kan imidlertid gis rettferdsvederlag dersom det offentlige, for eksempel skolen, har bidratt til mobbingen eller har unnlatt å gripe inn der mobbingen var eller burde vært kjent. (Justisdepartementet). Etter det Stiftelsen Rettferd for taperne erfarer innvilges oppreisning etter dette unntaket kun i svært få tilfeller. Dette først og fremst på grunn av at dokumentasjonen på at alvorlig mobbing har skjedd, i de aller fleste tilfeller er særdeles mangelfull/ikke-eksisterende fra skolen sin side. Det legges liten vekt på hva medelever og vedkommende som har opplevd alvorlig mobbing selv sier/dokumenterer.

- I tiltakspakken mot mobbing som Kunnskapsministeren la frem i april 2016 var en lovfestet oppreisningsordning i tråd med Djupedal-utvalgets innstilling utelatt. (Kunnskapsdepartementet)

- I forslag til endringer av opplæringsloven og friskoleloven – nytt kapittel om skolemiljø foreslås det heller ikke en egen lovfestet oppreisningsordning i tråd med Djupedal-utvalgets innstilling. De endringene departementet foreslår i § 9a-8. er utelukkende språklige. (Kunnskapsdepartementet)

- I regjeringens strategi mot hatefulle ytringer heter det «Personer som utsettes for trakassering i strid med diskrimineringslovgivningen kan kreve oppreisning og erstatning.» (Barne- og likestillingsdepartementet).

Personer som har opplevd alvorlig mobbing (invaliditetsgrad på 15%) har dermed i de aller fleste tilfeller kun mulighet til å oppnå erstatning ved å prøve sin sak ved å gå rettens vei. Etter vår oppfatning må det gis mulighet for personer som har opplevd alvorlig mobbing å søke oppreisning fremfor å kun gå via domstolene.

OdinStiftelsen ble etablert høsten 2014, til minne om Odin (13), som tok sitt liv etter mange års kamp mot mobbing. Hans utsagn - "Det hjelper ikke å si ifra - de gjør ikke noe uansett" har blitt utgangspunktet og drivkraften for det arbeidet stiftelsen skal drive med. Odins mamma, Katrine Olsen Gillerdalen, ønsker med OdinStiftelsen å bidra til en endret oppfatning i samfunnet som gjør at alle barn kan oppleve å bli sett, hørt og tatt på alvor!

Stiftelsen har som formål å være en alminnelig, ideell stiftelse som skal drive med forebyggende arbeid mot mobbing og eventuelt ettervern, herunder spre kompetanse om hvordan mobbing oppstår, hvordan det kan oppdages og hvordan det kan håndteres og stanses. Det fremheves at OdinStiftelsen skal være en politisk og religiøs uavhengig stiftelse.

Foreningen Mobbing i Skolen er en idéell, demokratisk medlemsforening. Foreningen hjelper familier med barn som opplever eller har opplevd mobbing. Dette er vårt viktigste daglige arbeid. For oss er også det langsiktige politiske arbeidet viktig. Vi må hjelpe barn og unge ut av en mobbesituasjon, samtidig må vi passe på at systemene forbedres slik at det blir vesentlig og varig reduksjon i mobbingen

Stiftelsen Rettferd for taperne jobber for at enkeltpersoner som føler seg som tapere skal få bedret sin livssituasjon. Vi jobber også for at forholdene blir lagt til rette for å forhindre at flere skal bli tapere i dagens samfunn. Målsettingen er å hjelpe ulike utsatte grupper som opplever seg som tapere i samfunnet vårt, og som har vært utsatt for:

- Feilplassering i skolehjem, barnehjem og fosterhjem, seksuelle overgrep, manglende inngripen fra barnevernet, mangelfull skolegang og mobbing.

Stiftelsen Rettferd for taperne har i 2017 iverksatt en prøveperiode hvor stiftelsen nå også tilbyr å bistå i enkeltsaker hvor voldsoffererstatning er en mulighet. I første rekke bistår Stiftelsen Rettferd for taperne enkeltpersoner som har saker som potensielt kvalifiserer både for rettferdsvederlag og voldsoffererstatning.

Det har vist seg å være en økt pågang til Stiftelsen Rettferd for taperne av saker som er sammenfallende med rettferdsvederlag og voldsoffererstatning. Disse sakene bistår nå Stiftelsen Rettferd for taperne i.

Stiftelsen Rettferd for taperne har bistått i 3159 oppreisningsaker siden 1998. Totalt har staten og kommunene utbetalt over 387 millioner kroner i oppreisning via Stiftelsen rettferd for taperne siden 1998.

Slik Foreningen Mobbing i Skolen, Stiftelsen Rettferd for taperne og OdinStiftelsen oppfatter det sittende politiske flertall, så er det ikke en villet politikk å utelate personer som har opplevd alvorlig psykisk mobbing fra offentlige oppreisnings/erstatningsordninger, men en utilsiktet konsekvens. Dette mener vi må rettes opp i så snart det lar seg gjøre.

I forhold øvrige kapitler i NOU2016:9, slutter **Stiftelsen Rettferd for taperne** seg til Landsforeningen for Voldsofre sin helhetlige høringsuttalelse.

For Foreningen Mobbing i Skolen, OdinStiftelsen og Stiftelsen Rettferd for taperne,

Irma M. Rustad
Generalsekretær
Foreningen Mobbing i Skolen

Katrine Olsen Gillerdalen
Styreleder
OdinStiftelsen

Tor Bernhard Slaathaug
Generalsekretær
Stiftelsen Rettferd for taperne